

METODOLOŠKO UPUTSTVO

DOLASCI I NOĆENJA TURISTA U KOLEKTIVNOM SMJEŠTAJU

72	METODOLOŠKO UPUTSTVO	72
-----------	-----------------------------	-----------

SADRŽAJ

Pravni osnov	3
METODOLOŠKE OSNOVE	3
Cilj i sadržaj statističkog istraživanja	3
Jedinice posmatranja.....	3
Obuhvat istraživanja	4
Izveštajne jedinice	4
Metod, vrijeme i izvori prikupljanja podataka	5
Definicije.....	6
Povjerljivost podataka.....	7
Obaveza davanja podataka	7
Upitnik	7
Publikovanje	7

Pravni osnov za sprovođenje istraživanja o dolascima i noćenjima turista u kolektivnom smještaju je Zakon o zvaničnoj statistici i sistemu zvanične statistike „Službeni list CG“, br. 18/12 od 30.03.2012. godine i Godišnji plan statističkih istraživanja.

METODOLOŠKE OSNOVE

Cilj i sadržaj statističkog istraživanja

Cilj statističkog istraživanja o dolascima i noćenjima turista u kolektivnim ugostiteljskim objektima za smještaj je da obezbijedi osnovne podatke o obimu turističkog prometa (dolasci i noćenja) domaćih i stranih turista i kapacitetima tih objekata.

Kolektivni smještajni objekti uključuju hotele, pansionere, motele, turistička naselja, odmarališta, hostele, kampove i ostale objekte kolektivnog smještaja. Kolektivni smještaj ne uključuje tzv. "privatni smještaj" (smještaj u kućama i sobama za iznajmljivanje, kao i u turističkim apartmanima).

Istraživanjem se prikupljaju podaci o:

- broju dolazaka i noćenja domaćih i stranih turista u kolektivnim ugostiteljskim objektima za smještaj;
- strukturi dolazaka i noćenja stranih turista prema zemlji pripadnosti;
- broju objekata za smještaj, kao i broju soba i ležajeva u tim objektima.

Rezultati istraživanja služe za kreiranje turističke politike i strategije razvoja turizma, kao i za ispunjenje zahtjeva za podacima domaćih i inostranih korisnika.

Jedinice posmatranja

U ovom istraživanju postoje dvije vrste jedinica posmatranja:

- kolektivni smještajni ugostiteljski objekti (zbog praćenja smještajnih kapaciteta);
- turisti u kolektivnim ugostiteljskim objektima za smještaj (zbog praćenja turističkog prometa).

Obuhvat istraživanja

Istraživanjem su obuhvaćeni svi kolektivni ugostiteljski objekti koji pružaju usluge smještaja na osnovu odobrenja za obavljanje ugostiteljske djelatnosti prema Zakonu o turizmu br. 61/10.

Objekti su razvrstani u tri grupe prema Klasifikaciji djelatnosti (KD 2010):

- 55.1 (hoteli i sličan smještaj);
- 55.2 (odmarališta i slični objekti za smještaj);
- 55.3 (djelatnost kampova, auto-kampova i kampova za turističke prikolice);

Prema EU Regulativi 692/2011 o evropskoj statistici turizma, države članice koje imaju manje od 1% ukupnog godišnjeg broja noćenja u turističkim smještajnim objektima u Evropskoj uniji, mogu dodatno smanjiti opseg posmatranja tako što će uključiti sve turističke objekte kolektivnog smještaja, a da će podatke o broju dolazaka i noćenja turista u privatnom smještaju objavljivati na godišnjem nivou.

Istraživanjem nisu obuhvaćeni smještajni objekti koji pružaju usluge smještaja u domaćinstvima (individualni turistički smještaj, odnosno tzv. „privatni smještaj“), a koji prema Zakonu o turizmu („Sl. list Crne Gore“, br. 61/10, član 109) podrazumijevaju smještajne jedinice sa najviše 15 ležajeva i čiji su vlasnici fizička lica.

Izveštajne jedinice

Izveštajne jedinice su privredna društva, pravna lica ili preduzetnici koji obavljaju djelatnost pružanja ugostiteljskih usluga za smještaj turista u kolektivnom smještaju. Smještajni objekti koji se razvrstavaju prema Pravilniku o vrstama, minimalno-tehničkim uslovima i kategorizaciji ugostiteljskih objekata („Službeni list CG“, br. 63/11, br.47/12) jesu: hotel & resort, wild beauty resort, grupa hotela (hotel, mali hotel, boutique hotel, hotel garni, aparthotel, condohotel, hostel, pansion i motel), turističko naselje, etno selo, eko lodge, vila, planinarski dom, odmaralište, kamp i slično. Osim ovih ugostiteljskih objekata regulisanih Pravilnikom obuhvataju se lječilišta i nekategorisani objekti.

Metod, vrijeme i izvori prikupljanja podataka

U mjesečnom istraživanju o dolascima i noćenjima turista u kolektivnim ugostiteljskim objektima za smještaj prikupljanje podataka vrši se izvještajnom metodom. Svaka izvještajna jedinica sama popunjava izvještaj na obrascu TU-11 na osnovu knjige popisa gostiju.

Mjesečni izvještaj o o dolascima i noćenjima turista TU-11 izvještajna jedinica dostavlja nadležnoj statističkoj službi u roku koji im ona odredi, a najkasnije do 5-og u mjesecu za prethodni mjesec.

Obrasce i uputstva izvještajna jedinica dobija od nadležne statističke službe.

Zavod za statistiku obavlja sve poslove pripreme za pravilno i uspješno sprovođenje istraživanja. U tu svrhu obavlja i sljedeće poslove: izrada metodologije za istraživanje, izrada obrazaca, izbor izvještajnih jedinica i sastavljanje adresara izvještajnih jedinica, štampa materijala za sprovođenje istraživanja (obrasci) i dostavlja ga područnim jedinicama koje vrše distribuciju obrazaca izvještajnim jedinicama. Područne jedinice prikupljaju materijal (izvještaje) i šalju iste u Zavod za statistiku na obradu podataka. Da bi se povećala stopa odgovora upućuju se opomene poštom, e-mail-om, telefonom.

Radi se računaska i logička kontrola i u slučaju nekih nelogičnosti kontaktiraju se izvještajne jedinice radi provjere podataka.

Definicije

Turizam su aktivnosti osoba koje putuju i borave u mjestima izvan svoje uobičajene sredine, ne duže od jedne godine, zbog odmora, posla ili drugih ličnih razloga, osim zapošljavanja kod privrednog subjekta sa sjedištem u mjestu posjete.

Turista je svaka osoba koja izvan svoje uobičajene sredine provede najmanje jednu noć u ugostiteljskom ili drugom objektu za smještaj gostiju, ali ne duže od 12 mjeseci neprekidno, a razlog njegovog putovanja može biti odmor, rekreacija, zdravlje, sport, religija, porodica, posao i drugi razlozi. Djeca se smatraju turistima i treba ih obuhvatiti ovim izvještajem, bez obzira na njihov uzrast. Turistima se ne smatraju osobe koje u mjestu posjete borave duže od 12 uzastopnih mjeseci, osobe koje obavljaju neku aktivnost finansiranu iz mjesta posjete, osobe koje redovno dnevno ili nedjeljno putuju u mjesto gdje obavljaju posao ili studiraju, migranti, pogranični radnici, diplomatski i konzularni predstavnici, izbjeglice, raseljena lica, osobe u tranzitu koje formalno ne ulaze u zemlju, stalni stanovnici koji putuju u drugo mjesto s namjerom da se tamo stalno nastane, osobe koje su na privremenom radu u Crnoj Gori i primaju platu za svoj rad.

Prebivalište je mjesto u kojem se osoba nastanila s namjerom da u njemu stalno živi. Turista je registrovan u svakom mjestu ili objektu u kojem boravi. Zbog toga u slučaju promjene mjesta ili objekta dolazi do njegovog ponovnog registrovanja i time do dupliranja u podacima. Prema tome, statistika evidentira broj dolazaka turista, a ne broj turista.

Domaći turista je svaka osoba s prebivalištem u Crnoj Gori koja u nekom mjestu u Crnoj Gori izvan mjesta svog prebivališta provede najmanje jednu noć u ugostiteljskom ili drugom objektu za smještaj turista.

Strani turista je svaka osoba s prebivalištem izvan Crne Gore koja privremeno boravi u Crnoj Gori i provede najmanje jednu noć u ugostiteljskom ili drugom objektu za smještaj turista.

Smještajni kapaciteti su izraženi kroz broj smještajnih objekata, broj soba i drugih smještajnih jedinica i brojem kreveta koji su na raspolaganju turistima. Kreveti su stalni i pomoćni.

Stalni ležajevi jesu ležajevi koji su stalno raspoloživi za iznajmljivanje turistima.

Pomoćni kreveti su kreveti koji su namijenjeni za udobnost gostiju (sofe, kauči itd.) i rezervni kreveti sa kojima se smještajni kapacitet povećava tokom sezone.

Povjerljivost podataka

Povjerljivost i zaštita statističkih podataka regulisani su Zakonom o statistici i statističkom sistemu Crne Gore („Službeni list CG“, br. 18/12). Jedno od osnovnih načela na kojima se temelji Zakon je načelo statističke povjerljivosti i upotreba ličnih podataka isključivo u statističke svrhe. Na osnovu Zakona, individualni podaci o fizičkim ili pravnim licima su povjerljivi i predstavljaju službenu tajnu. Podaci su povjerljivi kada omogućavaju direktnu ili indirektnu identifikaciju fizičkog ili pravnog lica.

Rezultati dobijeni istraživanjem objavljuju se u agregiranom (zбирnom) obliku kojim se onemogućava prikazivanje individualnih podataka izvještajnih jedinica.

Obaveza davanja podataka

Prema Zakonu o statistici i statističkom sistemu Crne Gore („Službeni list CG“, br. 18/12, član 29) izvještajne jedinice dužne su da daju tačne i potpune podatke bez naknade, u sadržaju i obliku koji odredi proizvođač zvanične statistike i u rokovima utvrđenim godišnjim planom.

Upitnik

<http://monstat.org/cg/page.php?id=44&pageid=44>

Publikovanje

Rezultati istraživanja objavljuju se u sljedećim publikacijama:

- Saopštenju – mjesečna periodika;
- Mjesečnom statističkom pregledu;
- Statističkom godišnjaku;
- Crna Gora u brojkama;
- Internet sajtu;

U zavisnosti od zahtjeva podaci se dostavljaju poštom, fax-om ili e-mail-om.

**Izdaje i štampa Zavod za statistiku Crne Gore (MONSTAT)
81000 Podgorica, IV proletherske 2 (+382) 20 230-811, faks (+382) 20 230-814**

**Metodologiju pripremili:
Ivana CIMBALJEVIĆ i Boris MURATOVIĆ
Tel. + 382-20-230-837
contact@monstat.org**